

Sygn. akt I CSK 124/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa P. [...] przeciwko W. S. o ochronę dóbr osobistych, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 stycznia 2022 r., na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 listopada 2020 r., sygn. akt V ACa [...]

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący powód wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o drugą spośród wymienionych przesłanek.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych wymaga wykazania przez autora skargi, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, ze wskazaniem na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita

wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 Nr 12, poz. 151; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty autora skargi skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 Nr 13, poz. 5; z dnia 6 października 2020 r., I UK 340/19, nie publ.).

Skarżący wskazał na potrzebę wykładni art. 24 k.c.

Analiza wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, jego uzasadnienia, a także uzasadnień orzeczeń sądów obu instancji, nie daje podstaw do uznania, że rzeczywiście zachodzi przesłanka potrzeby wykładni wymienionego przepisu jako mającego budzić poważne wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Problematyka przedstawiona przez skarżącego była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Nie ma wątpliwości, że dobre imię osoby prawnej naruszają takie wypowiedzi, które - obiektywnie oceniając - narażają osobę prawną na utratę zaufania potrzebnego do realizacji zamierzonych przez nią celów w ramach prowadzonej działalności (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2005 r., sygn. akt III CK 622/04, I C 2006, nr 5, str. 48 i z dnia 11 sierpnia 2016 r., sygn. akt I CSK 419/15, Rej. 2016, nr 9, str. 182). Udział w debacie publicznej poświęconej ważnym wydarzeniom budzącym niepokój społeczny i krytyce negatywnych zjawisk, stanowi z zasady przejaw dopuszczalnego i prawem chronionego korzystania z wolności wypowiedzi. Swoboda wypowiedzi - w tym prawo do publicznego, bieżącego komentowania wydarzeń - stanowi jeden z zasadniczych filarów społeczeństwa demokratycznego i nie ogranicza się do informacji i poglądów, które są odbierane przychylnie, są uważane, za nieobraźliwe lub neutralne, lecz również takich, które obrażają, oburzają lub wprowadzają niepokój, kwestionując ustalony porządek (por.m.in.

wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 7 grudnia 1976 r., *Handyside v. Wielka Brytania*, skarga nr 5493/72, A24, z dnia 26 kwietnia 1979 r., *The Sunday Times v. Wielka Brytania (I)*, skarga nr 6538/74, A30, z dnia 23 maja 1991 r., *Oberschlick v. Austria*, skarga nr 11662/85 (1) A204 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2014 r., IV CSK 716/13, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 87, z dnia 19 czerwca 2015 r., IV CSK 470/14, nie publ.).

W sprawach o ochronę dóbr osobistych, będących następstwem oceny społecznej zachowań politycznych osób sprawujących funkcje publiczne, a także podmiotów realizujących takie funkcje, należy mieć na uwadze dorobek orzecniczy Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Granice dopuszczalnej krytyki takich podmiotów są rozszerzone i gwarantowane w Konstytucji oraz Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (por.m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 września 1999 r., sygn. akt III CKN 360/98, nie publ., z dnia 14 maja 2009 r., sygn. akt I CSK 440/08, I C 2010, nr 4, str. 37, z dnia 14 stycznia 2015 r., sygn. akt II CSK 296/14, nie publ., i z dnia 10 października 2019 r., sygn. akt I CSK 482/18, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2021 r., sygn. akt I CSK 679/20, nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że swoboda wypowiedzi i wolność prasy uznawane są za fundament demokratycznego państwa, a ograniczenia swobody krytyki poczynań osób sprawujących funkcje publiczne są zminimalizowane w stosunku do ochrony zapewnianej osobom nie uczestniczącym w życiu politycznym. Wobec polityków (a w sposób naturalny odnieść to należy także do partii politycznych, będących organizacjami o ściśle politycznych celach) dopuszczalne jest używanie ostrzejszych słów i ocen. Granice, której nie można naruszyć stanowi godność człowieka. W odniesieniu do partii politycznej ten element graniczny może być stosowany jedynie odpowiednio (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2019 r., sygn. akt I CSK 482/18, nie publ.).

Sąd Apelacyjny, aprobuując przytoczoną wykładnię, nie naruszył art. 24 k.c. Nie wyraził przy tym poglądu, wypowiedzi oceniające działalność partii politycznych nie podlegają żadnym ograniczeniom. Nie wpisał się tym samym w nurt orzecznictwa nieakceptowany przez skarżącego.

Mając powyższe na uwadze nie można przyjąć, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).